

6 Pohľad misionára

Katechéza v Roku Vendelína Javorku / August 2026

Keď páter Vendelín po rokoch útrap v trestaneckej kolónii prišiel do Žiliny, jeho zrak bol vážne poškodený. Šedý zákal, dôsledok podvýživy a arktických mrazov, spôsobil, že takmer vôbec nevidel. No pre misionára je poškodenie zraku vlastne „pracovným úrazom“. Oči sú totiž jedným z najdôležitejších nástrojov misionárskej práce.

Po tom, čo sme v predchádzajúcich mesiacoch uvažovali o nohách a rukách, ústach a ušiach misionára, sa dnes, drahé sestry a bratia vo viere, zameriame na misionársky pohľad. Misionár totiž upiera svoj **pohľad na tri kľúčové oblasti: na človeka, cieľ a prostriedky.**

Tento prístup výborne ilustruje Ježišovo konanie v evanjeliom rozprávání o druhom rozmnožení chlebov.

- Ježiš najprv upriami pozornosť učeníkov na **ľudí** a ich akútne potreby: „*Lúto mi je zástupu, lebo už tri dni zotrávajú pri mne a nemajú čo jesť*“ (Mk 8, 2).
- Potom im pripomenie **cieľ**: „*Ak ich prepustím domov hladných, poomdlievajú na ceste*“ (Mk 8, 3). Ak túto udalosť chápeme aj ako predobraz Eucharistie, zmienka o *ceste domov* dostáva hlboký význam ako obraz putovania k večnému životu a spásy – čo je vlastne hlavným cieľom každého misionárskeho úsilia.
- Napokon sa Ježiš pýta na **prostriedky**: „*Koľko máte chlebov?*“ Oni odpovedali: „*Sedem*“ (Mk 8, 5). Učeníci sa zjavne poučili z prvého zázraku rozmnoženia. Už nelamentujú nad tým, koľko im chýba peňazí či zásob. Pochopili, že treba počítať s prostriedkami, ktoré majú práve teraz v rukách, a nie strácať čas vypočítavaním toho, čo nemajú.

Možno poznáte ten vtip o tuneli: pesimista v ňom vidí len tmu, optimista svetlo na konci a realista vidí reflektory blížiaceho sa vlaku. **Misionár však vidí človeka** – v tomto konkrétnom prípade toho, ktorý stojí v ústí tunela netušiac, že jeho život je v ohrození. **Misionár má vždy na zreteli cieľ**, ktorým je spása (záchrana), a **sústredzuje sa na prostriedky**, ktoré má k dispozícii, aby tento cieľ naplnil.

Zameranie na človeka

Misionár sa učí pozeráť na druhých Božími očami.

- **Kto je a kým sa môže stať.** Boh nevidí len náš aktuálny stav, to, akí práve sme. Jeho pohľad je zameraný na náš potenciál – na to, kým sa môžeme stať, ak sa spojí jeho milosť s naším úprimným úsilím.
- **Najprv človek.** Misionár vedome trénuje svoj zrak tak, aby v blížnom uvidel skôr človeka, ktorý potrebuje odpustenie, milosrdenstvo a pomoc, než len vinníka, ktorého treba odsúdiť. Takto hľadel páter Vendelín aj na svojich dozorcov či vyšetrovateľov ako ľudí, ktorí potrebujú Krista.
- **Jedinečný a nenahraditeľný.** V Božích očiach nie sme anonymná masa. Každý človek je originál a tak sa naňho snaží hľadiť aj misionár – s úctou k jeho jedinečnému príbehu.

Zameranie na cieľ

Hovorí sa, že kresťan je človek, ktorý kráča životom s hlavou v nebi, nohami pevne na zemi a očami upretými na Krista. V jednom z príhovorov hovorí Vendelín Javorka aj o celi svojej služby: „*Chcel by som vám predložiť pred oči celé jeho [Kristovo] dielo, celý nový svet jeho myšlienok a citov. On chcel preporodiť celý svet, chcel nový život, blaženejší, šťastlivejší život zaviesť.*“⁸

⁸ JAVORKA, V., *Prednášky a príhovory*. Trnava: Dobrá kniha, 2019, s. 83.

- **Osobný prospech verzus evanjelium.** Misionárov pohľad je zameraný na hlásanie radostnej zvesti. Vedomie, že ide o večnú spásu človeka, je preňho oveľa silnejšou motiváciou než vlastné pohodlie, spoločenské uznanie či nejaké ambície. Sovietska tajná polícia pokladala pátra Javorku za zahraničného agenta. Necháпали, že do krajiny neprišiel s úmyslom pracovať na zvrhnutí komunistického režimu, akokoľvek bol ten režim zločinecký. Prišiel, aby hlásal evanjelium.
- **Vernosť v izolácii.** Páter Javorka tento cieľ nestratil z očí ani vtedy, keď sedel mesiace v sovietskych väzniciach počas tvrdých výsluchov. Hoci bol fyzicky izolovaný a nemohol nikoho krstiť či učiť, jeho cieľom zostalo svedectvo vernosti. Videl horizont cieľa tam, kde iní videli len betónový múr väzenia.
- **Počítanie úspechov.** Misionár vie, že nemá zmysel viesť si štatistiku neúspechov. Ak už misionár niečo počíta, sú to nepatrné „vít'azstvá“ milosti. Vie totiž, že v nebi je väčšia radosť nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie, než nad zástupom spravodlivých.

Zameranie na prostriedky

Misionár nehľadá prekážky, ale zvažuje možnosti. Vie, že je zodpovedný za prostriedky, nie za výsledky. Podobá sa rozsievачovi, ktorý s dôverou zaseje dobré zrno a kráča ďalej s vedomím, že úrodu možno budú zberať iní.

- **Chyby verzus príležitosti.** Misionár nezatvára oči pred chybami, ale vníma ich ako výzvu pre nové riešenia. Každý nedostatok je preňho priestorom, kde sa môže mimoriadnym spôsobom osláviť Boh.
- **Čo má a dokáže.** Namiesto vyplakávania nad tým, čo všetko mu chýba, sústreďuje pozornosť na dary, ktoré má k dispozícii tu a teraz.
- **Počty verzus potenciál.** „*Neboj sa, maličké stádo*“ (Lk 12, 32), povzbudzuje nás Ježiš. Misionára neohurujú davy ani veľkolepé čísla. Vie, že mohutné stromy vyrastajú z nepatrných semienok a že aj trocha kvasu dokáže prekvasiť celé cesto našej spoločnosti.

Čo môžeme urobiť v tomto mesiaci?

V májovej katechéze sme vás povzbudzovali, aby ste si vytvorili zoznam piatich ľudí, ktorým by ste radi priblížili Krista. Navrhli sme vám, aby ste im boli nablízku ako priatelia a v modlitbe za nich prosili Boha o príležitosť na svedectvo. Dnes vás pozývame: vráťte sa k tomuto zoznamu. Ak ho ešte nemáte, dnes je ten správny čas si ho zostaviť.

1. **Pozrite sa na nich Božími očami.** Pri každom mene si skúste predstaviť, kým sa ten človek môže stať, ak naplno otvorí svoj život Kristovi.
2. **Zamerajte sa na cieľ.** Poproste v modlitbe za každého z nich, „*aby nezhynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život*“ (Jn 3, 16).
3. **Hľadajte prostriedky.** Uvažujte, čo konkrétne máte dnes k dispozícii – váš čas na rozhovor, drobnú pomoc, tiché svedectvo života – aby ste ich priviedli bližšie k Ježišovi. Buďte počas augusta vnímaví na nenápadné príležitosti, ktoré vám Boh pripraví.

Modlitebné úmysly

- Pane, prosíme ťa za nás všetkých: zbav nás kritického a odsudzujúceho pohľadu na našich blízkych a nauč nás v každom človeku vidieť tvoj obraz, ako nás to učí príklad Vendelína Javorku.
- Pane, prosíme ťa za ľudí v našej diecéze, ktorí sa cítia neviditeľní a opustení: pošli nás k nim a veď nás, aby sme si ich všimli a podali im pomocnú ruku.